

Oponentský posudek na rigorózní práci
Mgr. Martiny Králové
Činnost notáře ve vztahu ke společnému jmění manželů

(143 stran)

Autorka zvolila –vzhledem ke svému profesnímu zaměření- problematiku společného jmění manželů z pohledu notáře. Téma nepochybně aktuální, zajímavé a přínosné.

Za cíl práce si autorka v úvodu vytkla „náhled na společné jmění manželů z pohledu notáře, který vystupuje v pozici nestranné a nezávislé osoby, vybavené odbornými znalostmi“. Vytýčený cíl z pohledu požadavků kladených na práce rigorózní je však zcela nedostatečný, neboť cílem rigorózní práce má být „prokázání autorovy schopnosti k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti z zpracované tematiky“ (čl. III. bod 5. Rigorózního řádu právnické fakulty).

Budiž však již na tomto místě konstatováno, že autorka cíl požadovaný Rigorózním řádem přesvědčivě splnila.

Autorka podává zasvěcený, komplexní a přemýšlivý pohled na právní úpravu společného jmění manželů z pohledu notářské praxe. S ohledem na úlohu, ke které jsou notáři zákonem povoláni zejména při modifikaci společného jmění manželů, je zcela namístě autorkou provedený důkladný rozbor všech právních otázek, které jsou s modifikacemi společného jmění manželů spojeny. Podle občanského zákoníku se jedná o modifikaci rozsahu společného jmění, modifikaci dne jeho vzniku a modifikaci způsobu správy společného majetku. Ve všech uvedených případech, které autorka podrobně analyzuje prokazuje výbornou teoretickou a praktickou znalost zkoumané problematiky, správně upozorňuje na řadu sporných otázek, před které je notářská praxe postavena (srov. např. výklad o rozsahu společného jmění manželů ve vztahu k členským právům a povinnostem v bytovém družstvu - s. 42n.). Jednou z možných diskusních otázek je oprávnění manželů odložit vznik společného jmění ke dni zániku manželství. Tuto otázku autorka řeší na s. 52n. Mohla by autorka v rámci rozpravy rozvést svůj závěr, ze kterého vyplývá, že jiná (časová) varianta odložení vzniku společného jmění manželů (tj. vznik společného jmění manželů po vzniku manželství avšak ještě před zánikem manželství) není možná? Z čeho –podle jejího názoru- vyplývá kogentnost citovaného ustanovení § 143a odst. 2 občanského zákoníku?

Domnívá se autorka, že v případě rozšíření zákonného rozsahu společného jmění manželů lze považovat doposud výlučný majetek jednoho manžela za vnos do společného jmění, ke kterému bude přihlédnuto při případném zániku manželství a jeho vypořádání ?

Výklad autorky vhodně doplňuje i přehled některých zahraničních právních úprav společného jmění manželů (s.116 an.). K výkladu o Centrální evidenci manželských smluv lze poznamenat, že (veřejnou a povinnou) evidencí těchto manželských smluv se majetkové poměry manželů poměrně veřejně rozkrývají, nevyplývá z toho pro manžele určité nebezpečí zásahů do jejich soukromí ?

Výklad o dědickém řízení z pohledu notáře je podán s hlubokou znalostí věci; pozice autorky jako trvalé zástupkyně notářky se na tomto místě nezapře. Kvalifikovaně podává i výklad o nové právní úpravě manželského majetkového práva obsažené v občanském zákoníku č. 89/2012 Sb. Již nyní se však objevují jisté pochybnosti o nové právní úpravě, a to zvláště se zřetelem k navržené právní úpravě odpovědnosti manželů za převzaté závazky.

Celkově hodnotím oponovanou rigorózní práci jako velmi podnětnou, která přináší komplexní zpracování důležitého občanskoprávního institutu ve všech jeho aspektech. S přihlédnutím k obsahové i k formální stránce předložené rigorózní práce ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 18.10.2012

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.

Oponentský posudek na rigorózní práci
Mgr. Martiny Králové
Činnost notáře ve vztahu ke společnému jmění manželů

(143 stran)

Autorka zvolila –vzhledem ke svému profesnímu zaměření- problematiku společného jmění manželů z pohledu notáře. Téma nepochybně aktuální, zajímavé a přínosné.

Za cíl práce si autorka v úvodu vytkla „náhled na společné jmění manželů z pohledu notáře, který vystupuje v pozici nestranné a nezávislé osoby, vybavené odbornými znalostmi“. Vytýčený cíl z pohledu požadavků kladených na práce rigorózní je však zcela nedostatečný, neboť cílem rigorózní práce má být „prokázání autorovy schopnosti k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti z zpracované tematiky“ (čl. III. bod 5. Rigorózního řádu právnické fakulty).

Budiž však již na tomto místě konstatováno, že autorka cíl požadovaný Rigorózním řádem přesvědčivě splnila.

Autorka podává zasvěcený, komplexní a přemýšlivý pohled na právní úpravu společného jmění manželů z pohledu notářské praxe. S ohledem na úlohu, ke které jsou notáři zákonem povoláni zejména při modifikaci společného jmění manželů, je zcela namístě autorkou provedený důkladný rozbor všech právních otázek, které jsou s modifikacemi společného jmění manželů spojeny. Podle občanského zákoníku se jedná o modifikaci rozsahu společného jmění, modifikaci dne jeho vzniku a modifikaci způsobu správy společného majetku. Ve všech uvedených případech, které autorka podrobně analyzuje prokazuje výbornou teoretickou a praktickou znalost zkoumané problematiky, správně upozorňuje na řadu sporných otázek, před které je notářská praxe postavena (srov. např. výklad o rozsahu společného jmění manželů ve vztahu k členským právům a povinnostem v bytovém družstvu - s. 42n.). Jednou z možných diskusních otázek je oprávnění manželů odložit vznik společného jmění ke dni zániku manželství. Tuto otázku autorka řeší na s. 52n. Mohla by autorka v rámci rozpravy rozvést svůj závěr, ze kterého vyplývá, že jiná (časová) varianta odložení vzniku společného jmění manželů (tj. vznik společného jmění manželů po vzniku manželství avšak ještě před zánikem manželství) není možná? Z čeho –podle jejího názoru- vyplývá kogentnost citovaného ustanovení § 143a odst. 2 občanského zákoníku?

Domnívá se autorka, že v případě rozšíření zákonného rozsahu společného jmění manželů lze považovat doposud výlučný majetek jednoho manžela za vnos do společného jmění, ke kterému bude přihlédnuto při případném zániku manželství a jeho vypořádání ?

Výklad autorky vhodně doplňuje i přehled některých zahraničních právních úprav společného jmění manželů (s.116 an.). K výkladu o Centrální evidenci manželských smluv lze poznamenat, že (veřejnou a povinnou) evidencí těchto manželských smluv se majetkové poměry manželů poměrně veřejně rozkrývají, nevyplývá z toho pro manžele určité nebezpečí zásahů do jejich soukromí ?

Výklad o dědickém řízení z pohledu notáře je podán s hlubokou znalostí věci; pozice autorky jako trvalé zástupkyně notářky se na tomto místě nezapře. Kvalifikovaně podává i výklad o nové právní úpravě manželského majetkového práva obsažené v občanském zákoníku č. 89/2012 Sb. Již nyní se však objevují jisté pochybnosti o nové právní úpravě, a to zvláště se zřetelem k navržené právní úpravě odpovědnosti manželů za převzaté závazky.

Celkově hodnotím oponovanou rigorózní práci jako velmi podnětnou, která přináší komplexní zpracování důležitého občanskoprávního institutu ve všech jeho aspektech. S přihlédnutím k obsahové i k formální stránce předložené rigorózní práce ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 18.10.2012

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.